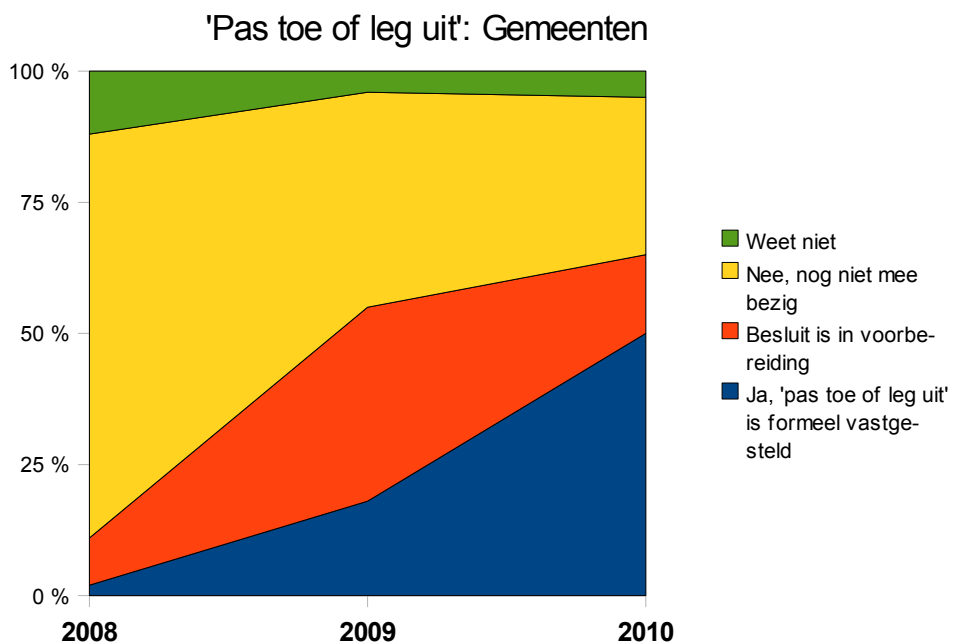
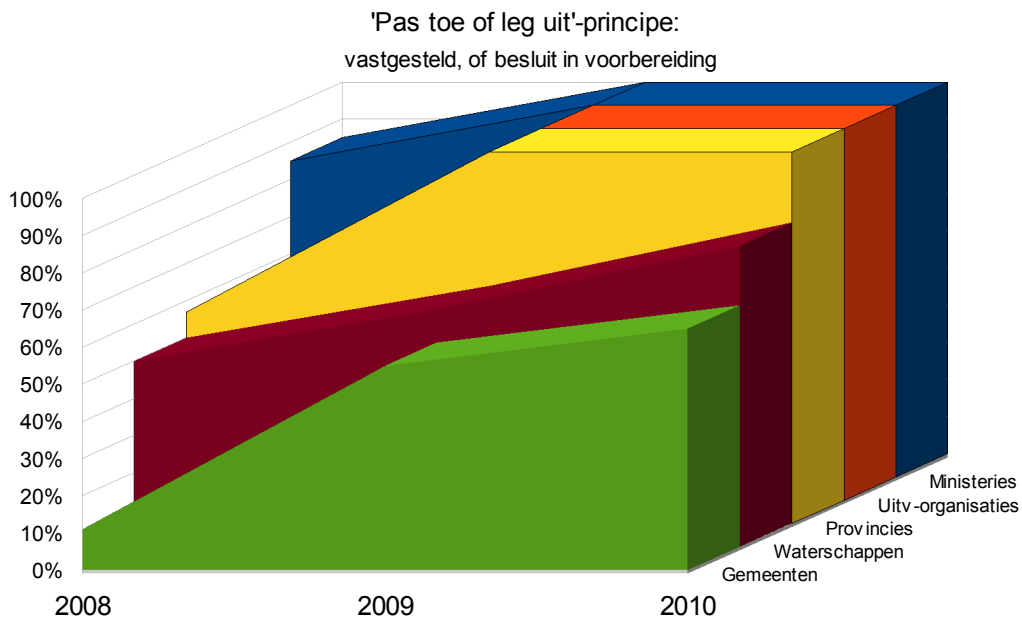

De nieuwe Monitor NOiV verschijnt eind april, inclusief de nieuwe rankings. Op het afgelopen NOiV-congres zijn de eerste resultaten reeds gepresenteerd. In deze notitie, speciaal voor College en Forum Standaardisatie, enkele belangrijke uitkomsten m.b.t. open standaarden.

Invoering 'pas toe of leg uit'-principe

Alle ministeries en alle uitvoeringsorganisaties hebben het 'pas toe of leg uit'-principe ingevoerd. Hetzelfde geldt voor de meeste provincies (80%) en bij de andere provincies is het besluit in voorbereiding. Bij de gemeenten en waterschappen is het 'pas toe of leg uit'-principe op dit moment bij de helft formeel ingevoerd en bij 15% (gemeenten) respectievelijk 29% (waterschappen) is het besluit in voorbereiding.

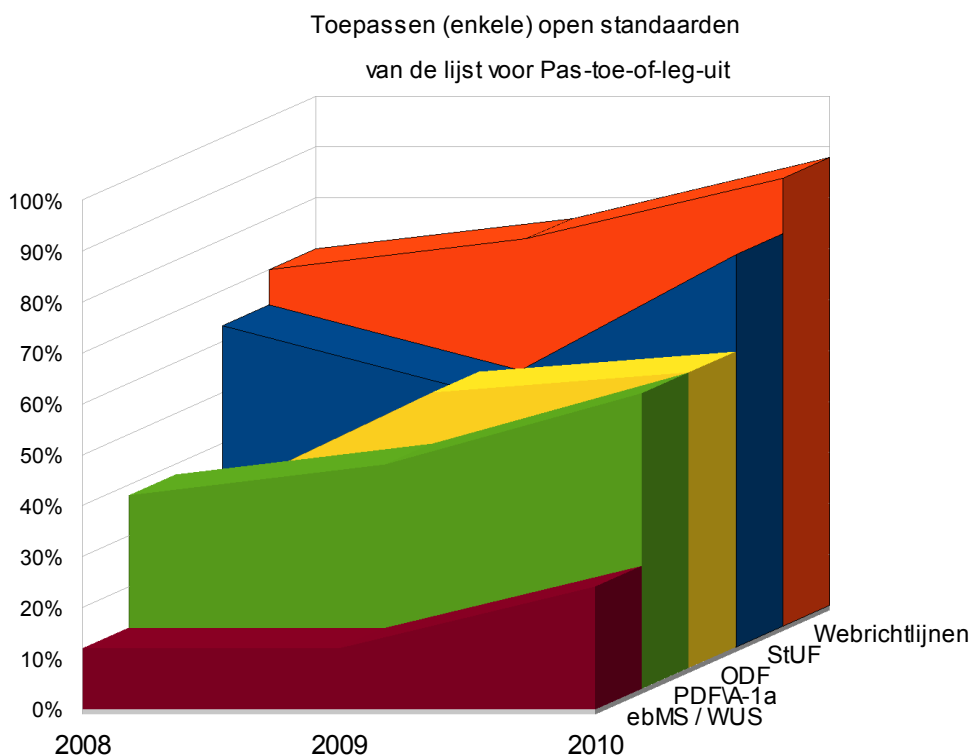

Toepassen open standaarden bij inkopen/aanbestedingen

In de enquête is gevraagd naar de 15 standaarden die in oktober 2010 op de lijst voor 'pas toe of leg uit' stonden, welke daarvan worden bij aanbestedingen en inkoop van ICT toegepast?

- Webrichtlijnen (overheidswebsites, 88%),
- Standaard Uitwisselingsformaat StUF (gegevensuitwisseling, 77%),
- Open Document Format ODF (uitwisseling reviseerbare documenten, 58%),
- PDF/A-1a (niet-reviseerbare documenten, 58%),
- JPEG (grafische afbeeldingen, 42%),
- NEN-ISO/IEC 27002:2007 nl (best practices IT-beveiliging, 28%),
- PNG (grafische afbeeldingen, 26%),
- NEN-ISO/IEC 27001:2005 nl (management IT-beveiliging, 26%),
- ebMS/WUS (logistiek berichtuitwisseling, 24%),
- XBRL v2.1 (financiële informatie, 22%),
- PDF 1.7 (niet- of beperkt reviseerbare documenten, 21%),
- SAML (single sign-on/sign-off, 21%),
- WSRP (web services for remote portlets, 9%),
- SETU-standaard (berichtuitwisseling inhuur arbeidskrachten, 6%),
- NTA 2035:2009 E-portfolio NL (competenties individuen, 2%).

Deze standaarden moeten indien van toepassing worden gevraagd bij inkopen en aanbestedingen, zij zijn dus niet voor elke organisatie relevant. Daarnaast staan enkele standaarden nog relatief kort op de lijst. Standaarden 'van het eerste uur', die bovendien voor veel organisaties relevant zijn, zoals de Webrichtlijnen, StUF, ODF en PDF blijken inmiddels door veel organisaties toegepast te worden. Het toepassen van deze open standaarden neemt van jaar tot jaar toe, zoals blijkt uit onderstaande figuur:

Borging van gebruik open standaarden in de praktijk

Op welke wijze is het toepassen van deze open standaarden binnen de overheidsorganisaties in de praktijk geborgd? Bij 32% van alle organisaties moet dat nog gebeuren, dit betreft gemeenten (37%), waterschappen (29%) en één provincie (10%). Bij de andere organisaties, waaronder alle ministeries en uitvoeringsorganisaties, is het toepassen van open standaarden geborgd door een combinatie van vijf maatregelen:

- gebruik van open standaarden is opgenomen in het informatiserings- of automatiseringsplan (gemiddeld 58%, ministeries: 100%),
- gebruik van open standaarden is opgenomen in de enterprise-architectuur (gemiddeld 39%, ministeries: 64%, uitvoeringsorganisaties: 100% en provincies: 80%),
- inkoop-medewerkers zijn goed op de hoogte van het beleid en weten hoe zij dat bij ICT-inkopen en -aanbestedingen moeten toepassen (gemiddeld 38%, ministeries: 82%, provincies: 70%),
- en/of er is een procedure operationeel voor 'pas toe of leg uit' waarbij wordt bijgehouden in welke gevallen daarvan gemotiveerd wordt afgeweken (gemiddeld 24%, ministeries 55%, provincies 40%),
- bij budget-allocatie voor ICT-projecten en -programma's wordt het gebruik van open standaarden als eis gesteld (gemiddeld 21%, ministeries:64%).

De ministeries blijken hiermee op dit moment het verst gevorderd, en de uitvoeringsorganisaties en de provincies scoren boven het gemiddelde.

Twijfels en hindernissen

Hoewel alle respondenten het belang van open standaarden onderschrijven, heeft maar 18% in het geheel geen twijfels en ziet geen hindernissen voor het toepassen van open standaarden. Het gaat bij deze vraag om open standaarden in het algemeen, dus niet alleen om de open standaarden van de lijst voor 'pas toe of leg uit' van het Forum Standaardisatie. De meeste respondenten hebben dus wel één of meer twijfels. Zo vraagt 53% zich af of leveranciers de open standaarden zullen ondersteunen (ministeries: 27%, provincies: 30%). En 51% maakt zich zorgen over de compatibiliteit met andere standaarden en toepassingen, inclusief legacy-problematiek (uitvoeringsorganisaties:22%, waterschappen:29%). Verder verwacht 39% dat de implementatie van open standaarden complex zal zijn en veel tijd en extra kosten zal vergen (uitvoeringsorganisaties: 22%) en heeft 27% twijfels aan de volwassenheid, betrouwbaarheid en stabiliteit van de standaarden (ministeries: 0%, gemeenten: 14%). Al deze twijfels zijn ten opzichte van 2009 toegenomen.

Informatiebehoefte

Bijna een kwart van de ondervraagden zegt *niet* over voldoende informatie te beschikken. Aan welke informatie m.b.t. open standaarden hebben zijn vooral behoefte? Net als in 2008 en 2009 heeft men veel behoefte aan:

- * inzicht in de volwassenheid, betrouwbaarheid en stabiliteit van open standaarden (73%),
- * centraal overzicht welke open standaarden beschikbaar zijn voor welke toepassingsgebieden (73%),
- * hoe vast te stellen of een leverancier zich inderdaad aan de vereiste open standaarden houdt (62%),
- * praktijkvoorbeelden en best practices (58%).

Veel meer dan in de beide voorgaande jaren is er nu bovendien behoefte aan:

- * informatie over de consequenties van het toepassen van deze open standaarden (69%),
- * hoe deze te verwerken in de eisen en wensen bij aanbestedingen (60%), en
- * het delen van ervaringen en kennis (40%).